

Porvoon kaupunki

Arviointikertomus 2024

Tarkastuslautakunta 15.5.2025

SISÄLLYSLUETTELO

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS.....	1
2. TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TILINTARKASTUS	2
2.1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT	2
2.2 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA	2
2.3 ARVIOINNIN TIETOPERUSTA	5
2.4 TILINTARKASTUS	5
3. TARKASTUSLAUTAKUNNAN AIEMPIEN SUOSITUSTEN TOTEUTUMINEN.....	6
3.1 KAUPUNGINHALLITUKSEN VASTAUKSET ARVIOINTIKERTOMUKSEEN	6
4. YHTEENVETO ARVIOINTIKERTOMUKSEN 2023 JOHTOPÄÄTÖKSISTÄ JA SUOSITUKSISTA	7
5. STRATEGIAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI.....	9
5.1 KAUPUNKISTRATEGIA JA MITTARIT	9
5.2 ARVIO TOIMINNAN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA.....	12
6. ARVIO TALOUDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA.....	21
6.1 TALOUDEN STRATEGIAMITTAREIDEN TOTEUTUMINEN	21
6.2 TALOUDEN TASAPAINON TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	22
7. ARVIOINTIVUODEN PAINOPISTEALUEET	27
8. ALLEKIRJOITUKSET	33

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Porvoon kaupungin toimintaympäristö muuttuu kiihtyvällä vauhdilla. Valtionosuusjärjestelmän ja yhteisöverotulojen vähennykset tulevat muuttamaan kaupungin rahoituspohjaa. Maailmanpoliittisen tilanteen aiheuttama epävarmuus voi nostaa palveluiden tuottamisen kustannustasoa. Rakennuskustannusten nousu Ukrainan sodan mahdollisen päättymisen myötä puolestaan nostaisi suunniteltujen investointien kustannuksia. Kun huomioimme Porvoon korkeat toimintakulut, näyttää siltä, että kaupungin taloudellinen tilanne on muuttumassa haastavammaksi. Tämä lisää tarvetta jatkuvalla talouden seurannalla ja resurssien huolelliselle kohdentamiselle.

Tilanteesta selviämiseksi tulisi huomioida asiat, joita tarkastuslautakunta on päätyväällä valtuustokaudellakin systemaattisesti nostanut esille arvioidessaan kaupunginvaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista sekä tarkastellessaan toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

1. Toimintaa on johdettava systemaattisesti. Tavoitteet harvoin toteutuvat muutoksitta ja johtamisen keskeisimpiä tehtäviä on muutosten aikaansaaminen.
2. Asetettavien tavoitteiden tulee olla realistisia. Kaupungin strategiassa asetetut pitkän aikavälin tavoitteet ovat laajat, ja niiden toteuttamista ohjaavat useat ohjelmat. Näin ollen tavoitteita on tarpeellista priorisoida. Tavoitteiden asettamisen perusteena ei voida pitää yksinomaan niiden tärkeyttä tai kunnianhimoisuutta. Myös edellytykset ja resurssitarpeet tavoitteiden toteuttamiselle on arvioitava tavoitteiden asettamisen yhteydessä.
3. Tuloksia on mitattava kattavasti ja jatkuvasti. Jotta voidaan johtaa tosiasioiden pohjalta, ne on ensin tunnistettava. On mahdotonta tietää, edetäänkö kohti haluttuja tavoitteita, ellei onnistumisen edellytyksiä toiminnan eri tasoilla ole tunnistettu, niissä saavutettuja tuloksia seurata ja ellei tarvittaessa tehdä korjaavia toimenpiteitä.

Tarkastuslautakunta odottaa arviointikertomuksissa esiin nostettujen suositusten säännöllistä käsittelyä valtuustossa. Kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen seurannassa olisi hyötyä avoimesta keskustelusta valtuuston, viranhaltijoiden ja tarkastuslautakunnan välillä.

Tarkastuslautakunta on valmistellut arviointikertomusta hyvässä yhteistyössä ja yhdessä todeuttujen tosiasioiden pohjalta. Kiitän lämpimästi lautakunnan jäseniä, viranhaltijoita ja KPMG:n asiantuntijoita tehdystä työstä.

Porvoossa 15.5.2025

Juha Kittilä

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2. TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TILINTARKASTUS

2.1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT

Tarkastuslautakunnan on kuntalain 121 §:n mukaan valmisteltava valtuustossa päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Lisäksi tarkastuslautakunta valmistelee kunnan-hallitukselle esityksen tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Jos kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä. Lisäksi tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutusta. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman sekä vuosittaisen arviointiohjelman ja antaa vuosittain valtuustolle arviointikertomuksen. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

2.2 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunnan päätöksenteko on tapahtunut puheenjohtajan esityksestä, ja pöytäkirjanpitäjänä on toiminut JHT Topi Katajala 30.9.2024 asti ja 1.10.2024 jälkeen Susanne Sallinen KPMG Oy Ab:stä. Kaupunginvaltuuston valitsevat tarkastuslautakunnan jäsenet ja heidän varajäsenensä on esitetty taulukossa 1.

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Juha Kittilä, puheenjohtaja	Jarkko Ilomäki
Tuomas Kanervala, varapuheenjohtaja	Heikki Junes
Hannu Ahola	Simo Hellsten
Fredrik Böhme 26.2.2025 asti, jonka jälkeen Sharie Sveholm	Andreas Nymark
Irmeli Hoffren	Pirkko Parjanen
Kari Pauloaho	Sonja Perttula
Leena Sorjonen	Satu Lindell
Sari Törmä	Tuomas Jakovesi 13.11.2024 asti, jonka jälkeen Timo Simos
Maj-Louise Wilkman	Heidi Tyyskä

Taulukko 1: Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2024 tilintarkastukseen ja arviointiin liittyen yksitoista kertaa. Lautakunta on kokouksissaan perehtynyt kaupungin toimintoihin, tavoitteisiin ja niiden toteutumiseen mm. kuulemalla viranhaltijoita. Taulukossa 2 on esitetty tarkastuslautakunnan kokousten ajankohtat ja asiasisällöt.

Kokouksen ajankohta	Kokouksen sisältö
29.8.2024	— Arviointisuunnitelman 2021–2024 päivitys ja arviointiohjelman 2024 laadinta — Tilintarkastussuunnitelma 2024 — Kokousaikataulu — Arviointityön tukeminen — Nimbus-talon saneeraus, toimitilajohtaja Mikko Silvast ja ylläpitöpäällikkö Antti Kinnunen — Sidonnaisuusilmoitukset
1.10.2024	— Sidonnaisuusilmoitukset — Kaupunginhallituksen vastine vuoden 2023 arviointikertomukseen — Arviointityön tukeminen — Tarkastuslautakunnan talousarviototeuma 2024 — Koulutukset — Arvioinnin ja tarkastuksen talousarvio 2025 — Ajankohtaiskatsaus, budjetointi, kaupunginjohtaja Jani Pitkäniemi — Kaupungin työntekijöiden sivutoimiluvat, hallintojohtaja Roope Lenkkeri
22.10.2024	— Budjetointi, Tatuta-ohjelma 2024–2027. Elinvoimalautakunta, elinvoiman toimialajohtaja Fredrick von Schoultz
27.11.2024	— Kaupungin talousarvio 2025, rahoitusjohtaja Henrik Rainio — Budjetointi, miten seurataan säästökohteita Tatuta-ohjelmassa 2024–2027. Kasvun ja oppimisen lautakunta, perusopetus- ja luokiolukoulutusjohtaja Rikard Lindström — Arviointikertomus 2024, arviointiasiantuntija Sofia Karlsson
18.12.2024	— Sidonnaisuusilmoitukset — Kevään kokousaikataulu — Tilintarkastajan raportointi — Maanhankinta, tonttipäällikkö Pekka Söyrlä — Budjetointi, miten seurataan säästökohteita Tatuta-ohjelma 2024–2027, työllisyysalueen lautakunta, elinvoimapäällikkö Elina Duréault
22.1.2025	— Sidonnaisuusilmoitukset — Kokonniemen liikuntakeskus, kaupunkikehityksen toimialajohtaja Dan Mollgren — Arviointityön tukeminen, arviointiasiantuntija Sofia Karlsson

27.2.2025	— Resurssien käytön suunnittelu ja henkilöstöpolitiikka, henkilöstöjohtaja Anu Kalliosaari — Rakentamislaki, rakennusvalvontapäällikkö Miia Hento — Arviointikertomuksen laadinta — Arviointityön tukeminen, arviointiasiantuntija Sofia Karlsson — Sidonnaisuusilmoitukset
20.3.2025	— Kaupungin tilinpäätös 2024, rahoitusjohtaja Henrik Rainio — Tilannekatsaus kaupungin paikallisliikenteen joukkoliikenteestä, liikennesuunnittelija Matias Leinonen — Arviointikertomuksen laadinta — Arviointityön tukeminen, arviointiasiantuntija Sofia Karlsson — Sidonnaisuusilmoitukset
14.4.2025	— Controller Magnus Wikström — Arviointikertomuksen laadinta — Arviointityön tukeminen, arviointiasiantuntija Sofia Karlsson
7.5.2025	— Arviointikertomuksen viimeistely — Arviointityön tukeminen, arviointiasiantuntija Sofia Karlsson — Tilintarkastajan raportointi — Sidonnaisuusilmoitukset
15.5.2025	— Arviointikertomuksen viimeistely

Taulukko 2: Tarkastuslautakunnan kokousten ajankohdat ja asiasisällöt

Tavoitteena on, että valtuustokauden aikana tehty arviointi kattaa olennaisimman kaupunkikonsernin toiminnan. Painopistealueina tarkastuslautakunnalla vuoden 2024 arviointiohjelmassa on ollut kaupungin organisaatiomuutos ja toimialojen yhteistyön mahdollisuudet, budjetoinnin toteutus sekä paikallisliikenteen joukkoliikenne. Lautakunta on seurannut myös tilintarkastussuunnitelman toteutumista.

Tarkastuslautakunnalla ei ole ollut tarvetta arvioida kuntalain edellyttämää talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella eikä taloussuunnitelman riittävyyttä, koska kaupungin tasessa ei ole kattamatonta alijäämää.

Vuoden 2024 arviointikertomus on hyväksytty tarkastuslautakunnassa 15.5.2025. Tarkastuslautakunta esittää valtuuston päätettäväksi, että kaupunginhallitus ja lautakunnat ottaisivat huomioon toiminnassaan arviointikertomuksessa esitetyt suositukset ja havainnot.

2.3 ARVIOINNIN TIETOPERUSTA

Tarkastuslautakunta perehtyy tarkastusaiheisiin kuulemalla viranhaltija- ja luottamushenkilöjohtoa, asiantuntijoita ja muita arviointikohteen vastuuhenkilöitä.

Arvioinnin tietoperustana ovat tarkastuslautakunnan kokouksissa saadut tiedot ja tehdyt havainnot, selvitykset sekä toimintakertomustiedot, kaupungin yksiköissä laaditut raportit ja muu niiden asiakirja-aineisto sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan allekirjoittama vuoden 2024 tilinpäätös ja siihen kuuluva toimintakertomus. Lisäksi käytössä ovat tilintarkastajan raportit. Arvioinnissa korostuvat arviointivuoden painotukset sekä lautakunnassa käsitellyt asiat.

2.4 TILINTARKASTUS

Porvoon kaupungin vuoden 2024 tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Outi Koskinen.

Tilintarkastaja on raportoinut tarkastuslautakunnalle tarkastussuunnitelman toteutumisesta. Raportit on toimitettu myös kaupungin johdolle.

3. TARKASTUSLAUTAKUNNAN AIEMPIEN SUOSITUSTEN TOTEUTUMINEN

3.1 KAUPUNGINHALLITUKSEN VASTAUKSET ARVIOINTIKERTOMUKSEEN

Tarkastuslautakunta luovuttaa valtuustolle toimintavuoden arviointikertomuksen, jossa on esitetty arvioinnin tulokset ja suositukset. Kaupunginhallitus antaa valtuustolle vastineen toimenpiteistä, joihin arviointikertomus kaupunginhallituksen mielestä antaa aihetta.

Kaupunginhallitus on syksyllä 2024 toimittanut vastineensa tarkastuslautakunnan suositusten toimenpiteistä.

Arvioinnin yhteenveto

Tarkastuslautakunnan suosituksia on toteutettu kaupungin toiminnassa.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa antamia suosituksia on tarkoitus käsitellä valtuustossa syksyn 2025 aikana sovittavalla aikataululla.

4. YHTEENVETO ARVIOINTIKERTOMUKSEN 2024 JOHTOPÄÄTÖKSISTÄ JA SUOSITUKSISTA

4.1 KAUPUNGIN ORGANISAATIOMUUTOS – YHTEISTYÖN MAHDOLLISUUDET

Tarkastuslautakunnan arviointikohteena on arviointivuonna 2024 ollut kaupungin organisaatiomuutos ja sen yhteistyön mahdollisuudet. Osana arviointityötä haastateltiin kaupungin toimialajohtajia, henkilöstön luottamushenkilöitä sekä toimialojen hallintopäälliköitä. Lisäksi tarkastuslautakunta keräsi sähköisen kyselyn kautta kaupungin henkilöstöryhmältä vastauksia organisaatiomuutoksen toteutumisesta.

Haastatteluiden ja kyselyn tulosten perusteella kaupungin hallintorakennetta tulee tarkastella ja tarvittaessa tehostaa. Konsernihallinnon tukiroolia suhteessa kaupungin toimialoihin tulee selventää. Selkeät toimintaperiaatteet, riittävä tuki ja ohjaus sekä yhteisesti sovitut, yhtenäiset työkirjapohjat muodostavat tehokkaan pohjan päätöksenteon toteutukselle.

4.2 HENKILÖSTÖRESURSSIEN KÄYTTÖ

Tarkastuslautakunta suosittelee, että viranhaltijajohto valmistelee resurssien johtamismallin perustuen palveluiden ja tavoitteiden edellyttämiin todellisiin resurssitarpeisiin. Sen pohjalta tulee tehdä tarvittavat muutokset hallintosäätöön.

Tarkastuslautakunta suosittelee lisäksi, että kaupunki arvioi osaamis- ja resurssitarpeet tavoitteiden toteuttamiseksi ja tuottaako kaupunki palvelut itse vai ostaako ne ulkopuoliselta taholta. Toteuttaminen edellyttää, että määritellään resurssitarpeet ja niiden vuoden sisäinen vaihtelu.

Tarkastuslautakunta suosittelee lisäksi, että todellisten resurssitarpeiden pohjalta päätetään kaupunkistrategiaan ja kaupungin ohjelmiin kirjattujen tavoitteiden priorisoinnista tai resurssien mukauttamisesta. Tarkastelu tulee tehdä uuden kaupunkistrategian hyväksymisen yhteydessä. Priorisoinnista ja mukauttamispäätöksistä vastaa kaupunginvaltuusto.

4.3 TALOUDEN TUOTTAVUUS- JA TASAPAINO-OHJELMA 2024–2027

Vaikka kaupungin talous oli vuonna 2024 tasapainossa, tarkastuslautakunta haluaa korostaa jatkuvan kulujen hallinnan ja toiminnan pitkäjänteisen kehittämisen merkitystä. Tarkastuslautakunta suosittelee, että kaupunki tehostaa toimintaansa talouden tasapainon saavuttamiseksi.

4.4 KOKONNIEMEN LIIKUNTAKESKUS

Tarkastuslautakunta suosittelee, että jatkossa rakennusten korvausinvestointeja suunniteltaessa valmistellaan muiden toteuttamisvaihtoehtojen lisäksi aina myös saneerausvaihtoehto kustannuksineen.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että kaupungin investointien toteutuksen aikana suoritetaan systemaattista tarkastelua määräajoin. Tarkastelun tulee sisältää toteutuneiden kustannusten seuranta, priorisointia suhteessa vallitsevaan taloustilanteeseen sekä jatkuvaa riskienarviointia. Investoinnin toteutus tulee mukauttaa tarkastelun perusteella.

4.5 PAIKALLISLIKENTEN JOUKKOLIIKENNE

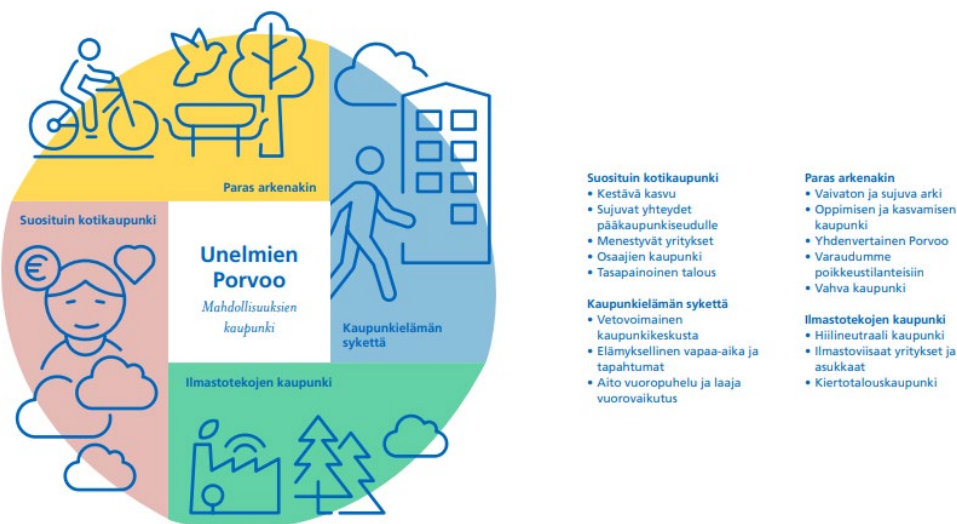
Tarkastuslautakunta suosittelee, että joukkoliikenteen kuluja ja kannattavuutta seurataan säännöllisesti. Lisäksi suositellaan laadittavaksi toimenpidesuunnitelma joukkoliikenteen markkinointiviestinnän aktivoimiseksi asiakkaiden määrän lisäämiseksi. Tämän voisi toteuttaa tietoiskuilla eri medioissa.

5. STRATEGIAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kuntalain 37 § mukaisesti kaupungissa on oltava kaupunkistrategia, jossa valtuusto päättää kaupungin toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunkistrategialla on poliittinen ja toiminnallinen velvoittavuus eli se ohjaa päätösvalmistelua ja päätöksentekoa. Kaupunkistrategiassa on määriteltävä myös toteutumisen arviointi ja seuranta.

5.1 KAUPUNKISTRATEGIA JA MITTARIT

Unelmien Porvoo 2022–2025 – Mahdollisuuksien kaupunki- strategiassa on määriteltä kaupungin visio, arvot ja kehittämistavoitteet vuoteen 2025 saakka. Strategiassa on neljä kärkiteemaa.

Kuva 1: Uuden kaupunkistrategian Unelmien Porvoo – mahdollisuuksien kaupunki neljä kärkiteemaa (Lähde: Porvoon kaupunkistrategia 2022–2025)

Uuden kaupunkistrategian mittaristoon sisältyy 10 mittaria, jotka jakautuvat kestävän kehityksen osa-alueisiin seuraavasti:

- Sosiaalinen kestävä kehitys (mittari: väestönmuutos, hyte-kerroin, koulutustasoindeksi, katuturvallisuusindeksi)
- Taloudellinen kestävä kehitys (mittari: elämyspulssi keskusta-alueella, työllisyysaste, yrityskanta ja kaupungin lainakanta)
- Ekologinen kestävä kehitys (mittari: kasvihuonepäästöt asukasta kohden sekä kaupungin omistaman suojellun metsämaan osuus kaupungin omistamista metsäalueista)

Tarkastuslautakunnan tehtävä on arvioida kaupungin toiminnan ja talouden toteuttamista. Arviointia tehdään kaupungin strategian johdettujen vuositavoitteiden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen kautta pohjautuen tilinpäätöksessä esitettyihin tietoihin.

Kaupunkistrategian kymmenestä mittarista on johdettu toiminnan tavoitteet vuodelle 2024. Kaupunkistrategian tavoitteista tarkastuslautakunta on voinut arvioida toteutumista neljän tavoitteen osalta. Muista tavoitteista ei ollut saatavilla päivitettyä mittaritietoa.

Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025	Toteuma 2024
1. Väestönmuutos, koko Porvoo ja keskusta-alueella	1 % (2021)	Väestö: 53 211 1 % kasvu edelliseen vuoteen verrattuna koko strategiakaudella	 (Väestönkasvu 1 % 2024)
2. Hyte-kerroin	59 (2021)	Parempi kuin verrokki-kaupunkien keskiarvo	 (68 vuonna 2024, verokkikaupunkien keskiarvo 69)
3. Koulutustaso-indeksi	379.40 (2020)	Kasvaa nopeammin kuin verokkikaupungit keskimäärin	Ei arvioitavissa
4. Katuturvallisuus-indeksi	30.15 (2020)	35	Ei arvioitavissa
5. Elämyspulssi keskusta-alueella, muutos	-0,3 % (2021)	3 % kasvu edelliseen vuoteen verrattuna koko strategiakaudella	 Koko vuoden keskiarvo osoittaa 0,78 % kasvua edellisvuoteen.
6. Työllisyysaste	73,20 % (2020)	Kasvaa nopeammin kuin verokkikaupungit keskimäärin	Ei arvioitavissa
7. Yrityskanta	83.92 yritystä/1000 asukasta (2021)	Korkeampi kuin kaikkien kuntien keskiarvo	Ei arvioitavissa
8. Kaupungin lainakanta	3067 e/asukas (2020)	Lainakanta säilyy kuntien keskiarvon alapuolella	 1 203 e/asukas 2024
9. Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohden	5.6 tCO ₂ /asukas (2020)	2.5 tCO ₂ /asukas Tavoitteena on olla hiili-neutraali vuoteen 2030 mennessä.	Ei arvioitavissa
10. Suojellun metsän osuus	8 % (2021)	12 % Vähintään 17 % vuoteen 2030 mennessä.	Ei arvioitavissa

Mittarit perustuvat säännöllisesti saatavissa oleviin tutkimuksiin tai tilastoihin, joka mahdollistaa seurannan ja analysoinnin pidemmän aikavälin osalta sekä vertailut muihin kaupunkeihin. Pääosa mittareista päivittyy vuosittain ja ne raportoidaan kerran vuodessa. Mittareiden seuranta kytetään toiminnan ja talouden raportointiryhtiin.¹

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä kaupungin strategian pääteemat, vuositavoitteet ja kaupungin arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta on esitetty Unelmien Porvoo 2022–2025-kaupunkistrategian mittareiden mukaisesti.

Suosituin kotikaupunki

- Kestävä kasvu
- Sujuvat yhteydet pääkaupunkiseudulle
- Menestyvät yritykset
- Osaajien kaupunki
- Tasapainonen talous

Mittarit: Väestömuutos, työllisyysaste, yrityskanta, kaupungin lainakanta

Kaupungin arvion mukaan vuosittaisista tavoitteista 12/12 on toteutunut talousarviossa 2024 määritetyn mukaisesti.

Paras arkenakin

- Vaivaton ja sujuva arki
- Oppimisen ja kasvamisen kaupunki
- Yhdenvertainen Porvoo
- Varaudumme poikkeustilanteisiin
- Vahva kaupunki

Mittarit: Hyte-kerroin, koulutustasoindeksi, katuturvallisuusindeksi

Kaupungin arvion mukaan vuosittaisista tavoitteista 6/7 on toteutunut talousarviossa 2024 määritetyn mukaisesti.

Kaupunkielämän sykettä

- Vetovoimainen kaupunkikeskusta
- Elämyksellinen vapaa-aika ja tapahtumat
- Aito vuoropuhelu ja laaja vuorovaikutus

Mittari: Elämispulssi

Kaupungin arvion mukaan vuosittaisista tavoitteista 1/2 on toteutunut talousarviossa 2024 määritetyn mukaisesti.

Ilmastotekojen kaupunki

- Hiilineutraali kaupunki
- Ilmastoviisaat yritykset ja asukkaat
- Kiertotalouskaupunki

Mittarit: Kasvihuonepäästöt, suojellun metsämaan osuus

Kaupungin arvion mukaan vuosittaisista tavoitteista 2/3 on toteutunut talousarviossa 2024 määritetyn mukaisesti.

Kuva 2: Pääteemoittain esitetyt kaupungin arviot strategian toteuttamisesta talousarvion tavoitteiden mukaisesti. Lähde: Tilinpäätös 2024

¹ Lähde: Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 28.9.2022/Pykälä 65

5.2 ARVIO TOIMINNAN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

Konsernihallinnon toiminnan tavoitteita ja niiden toteutumista on arvioitu vuoden 2024 tilinpäätöksen perusteella. Arvioinnissa on kiinnitetty huomiota seuraaviin asioihin:

- Onko tavoitteen toteutuminen todennetavissa mittaritiedon perusteella.
- Onko tavoitteen toteutuminen arvioitavissa. Tavoitetta ei ole arvioitu, jos esim. tulokset valmistuvat myöhemmin, tavoite tai toteumasta raportointi on epäselvää tai toteumaa ei ole raportoitu lainkaan.

Kaupunki on asettanut vuodelle 2024 yhteensä 24 vuositavoitetta. Tilinpäätöksessä on kuvattu toteutumista värikoodilla. Vihreä väri kuvaa tavoitteen toteutumista, keltainen väri osittaista toteutumista ja punainen väri kuvaa, ettei tavoite ole toteutunut.

Toteutunut	
Toteutunut osittain	
Ei toteutunut	

Tarkastuslautakunta on yksikkökohtaisissa taulukoissa kappaleissa 5.2.1–5.2.2. kuvannut arvioinnin tulokset.

Arvioinnin yhteenveto

Kaupunki on asettanut vuonna 2024 strategian kymmenen mittarin mukaisten toiminnan vuositavoitteita. Kaupungissa on asetettu yhteensä 24 vuositavoitetta ja niiden mittaria.

Kaupunki on kuvannut tilinpäätöksessä toimenpiteiden toteutumista seuraavasti:

- 21/24 on toteutunut.
- 3/24 on toteutunut osittain.

Tarkastuslautakunta on arvioinut toiminnan toimenpiteiden toteutumisen seuraavasti:

- 12/24 on toteutunut.
- 1/24 on toteutunut osittain.
- 1/24 ei ole toteutunut.
- 10/24 osalta toteutumista ei ole pystytty todentamaan puutteellisten tietojen tai muun syyn osalta.

5.2.1 VUODEN 2024 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1. Strategian mittari: Väestönmuutos, koko Porvoo ja keskusta-alue				
TA2024 tavoite	Mittari	Vastuu-taho	TP	Arvio
Turvataan tonttituotannon edellytykset lisäämällä kaupungin maanomistusta	Hankintaan uutta maata kaupungille 35 ha	Kaupunki-kehitys	●	●
Tarjotaan riittävästi yhtiömuotoisia tontteja kaupungin kasvun mahdollistamiseksi	Kerros- ja rivitalotonttien tonttivarantoa: vähintään 20 000 km ²	Kaupunki-kehitys	●	●
Turvataan kohtuuhintaisen asumisen mahdollisuudet.	Luovutetaan vähintään 2 tonttia Ara-tuotantoon	Kaupunki-kehitys	●	●
Hyväksytään palveluverkkoselvityksen periaatteet.	Tarkastelu tehty (kyllä/ei)	Kasvo, kaupunkikehitys ja toimintapalvelut	●	●
Oppilaaksiottoalueet tukevat optimaalista palveluverkkoa.	Tarkastelu tehty (kyllä/ei)	Kasvo	●	●
2. Strategian mittari: Hyte-kerroin				
TA2024 tavoite	Mittari	Vastuu-taho	TP	Arvio
Varhaiskasvatuksen osallisuusaste kasvaa eri ikäryhmissä.	Varhaiskasvatuksen piirissä, 1–6-vuotiaat 6 v. = 100 % 3- 5 v. = vähintään 90 % 1- 2 v. = vähintään 63 %	Kasvo	●	Ei arvioitavissa
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö tuottamaan laadukkaita palveluita	Terveysperusteiset poissaolot enintään 4 %, koulutuspäivät per työntekijä keskimäärin 2 pv/v	Kasvo	●	Ei arvioitavissa
3. Strategian mittari: Koulutustasoindeksi				
TA2024 tavoite	Mittari	Vastuu-taho	TP	Arvio
Porvoon lukutakuu on käytössä alkuopetuksessa kaikissa kouluissa.	Käytössä/ ei käytössä	Kasvo	●	Ei arvioitavissa

Vähintään 99 prosenttia peruskoulun päättäneistä oppivelvollisuusikäisistä saa välittömästi toisen asteen koulutuspaikan	Toisen asteen koulutuspaikan vastaanottaneiden määrä	Kasvo		Ei arvioitavissa.
Kaikki oppivelvolliset suorittavat toisen asteen tutkinnon	Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus aloittaneista vähintään 99 %	Kasvo		Ei arvioitavissa.
4. Strategian mittari: Katuturvallisuusindeksi				
TA2024 tavoite	Mittari	Vastuu-taho	TP	Arvio
Moniviranomaisyhteistyön tiivistäminen	Esiselvitys kameravalvonnan tarpeista	Konsernipalvelut		
Asukkaiden osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen vähentäminen	Turvallisuussuunnitelmien päivittäminen asukkaita osallistaen	Kaikki, konsernipalvelut		
5. Strategian tavoite: Elämispulssi keskusta-alueella, muutos				
TA2024 tavoite	Mittari	Vastuu-taho	TP	Arvio
Matkailu ja tapahtumapalvelut edistävät ympärivuotisen matkailun.	Matkailijoiden rekisteröity yöpymiset vuoden kasvu 4 %	Elinvoima		
Merkittävien strategisten hankkeiden edistäminen	Kokonniemen asemakaava valmistuu, Gam-melbackan asemakaava-ehdotus valmisteltu. Keskeisten kaupunkialueiden osayleiskaavaluonnos valmisteltu.	Kaupunki-kehitys		
6. Strategian mittari: Työllisyysaste				
TA2024 tavoite	Mittari	Vastuu-taho	TP	Arvio
Valmistautuminen TE2025-palvelukokonaisuuteen	Järjestämisvastuusta, sopimuskokonaisuuksista ja organisoinnista päätetty	Elinvoima		Ei arvioitavissa.
Työllisyysaste on vahvistunut edellisvuodesta	Työllisyysaste vähintään 73 %	Elinvoima		Ei arvioitavissa.

7. Strategian mittari: Yrityskanta

TA2024 tavoite	Mittari	Vastuu-taho	TP	Arvio
Otetaan Business Porvoo - malli käyttöön	Otettu käyttöön (kyllä/ei)	Elinvoima		
Tuetaan joustavalla rakennuslupamenettelyllä yritysten toimintaa	Rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika, enintään 6 viikkoa.	Kaupunki-kehitys		

8. Strategian mittari: Kaupungin lainakanta

TA2024 tavoite	Mittari	Vastuu-taho	TP	Arvio
Laaditaan tuottavuusohjelma, jossa kaupungin käyttötalous ja investoinnit tasapainotetaan vastamaan kaupungin talouden kehitystä vuosille 2024–2027	Tuottavuusohjelma laadittu ja hyväksytty. Ulkopuolinen arvio talouden kestävydestä hankittu.	Kaikki, konsernipalvelut		
Kaupungin taloutta hoidetaan ja suunnitellaan vastuullisesti siten, että lainakanta säilyy maltillisena.	Lainakanta v. 2024 alle 2000 € / asukas	Konsernipalvelut		
Kaupungin omien tilojen ja kiinteistöjen kuntoluokka. Palvelutuotannossa käytettävien tilojen ja kiinteistöjen kuntoluokka	Kuntoluokka yli 70 %	Konsernipalvelut, toimitilajohto		Ei arvioitavissa.

9. Strategian mittari: Kasvihuonepäästöt asukasta kohden

TA2024 tavoite	Mittari	Vastuu-taho	TP	Arvio
Joukkoliikenne - ja sujuvat yhteydet pääkaupunkiseudulle	Palvelutasopäätös tehty kyllä/ei	Kaupunki-kehitys		
Ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpiteiden toteutus	Ohjelmassa on omat mittarit	Konsernipalvelut		Ei arvioitavissa.

10. Strategian mittari: Suojellun metsämaan osuus

TA2024 tavoite	Mittari	Vastuu- taho	TP	Arvio
Huomioidaan osana ilmasto- ja ympäristöohjelmaa	Ohjelmassa on omat mittarit	Kaupunki- kehitys, Konserni- palvelut	●	Ei arvioitavissa.

5.2.2 LIIKELAITOKSET

Liikelaitos Porvoon vesi

Tavoite	TP	Arvio
Vedentuotannon ja vedenjakelu Tavoite kaikkien tunnuslukujen osalta Venla-tunnuslukujärjestelmän mukaisen kolmiportaisen arviointiasteikon parhaan arvosanan saavuttaminen. Asteikko: vihreä, keltainen, punainen. - Talousveden laatu - Putkirikkojen määrä - Vuotoprosentti	- Tavoitteet saavutettu. Vedenlaatu oli täyttänyt yli 99 prosenttisesti laatuvaatimukset ja -suositukset. - Tavoitteet saavutettu. Ennakoimattomien putkirikkojen määrä on pysynyt pienenä, alle 4kpl/ 100 km/vuosi. - Tavoitteet jäänyt toiseksi parhaalle arvosalalle. Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vedenmäärästä oli 16,29 % (parhaan arvosanan saavuttamiseksi toteuman olisi pitänyt olla alle 15 %).	Ei arvioitavissa. Vuoden 2024 tiedot toimitetaan kevään 2025 aikana.
Jäteveden viemäröinti ja käsittely Tavoite kaikkien tunnuslukujen osalta Venla-tunnuslukujärjestelmän mukaisen kolmiportaisen arviointiasteikon parhaan arvosanan saavuttaminen - Jäteveden puhdistuksen tehokkuus - Tukosten määrä - Vuotoveden osuus jätevesimäärästä	- Tavoite saavutettu. Lupa-indeksi toteutui 100 %. - Tavoitteet saavutettu. Tukosten suhteellinen määrä oli 2,88, luku kertoo tukosten määrästä vuodessa suhteessa viemäriverkoston pituuteen (kpl/ 100 km/vuosi) - Tavoitteet jäänyt toiseksi parhaalle arvosalalle. Tavoitteena alle 30 % ja toteutunut oli 45,51 %. Arvosana kertoo laskuttamattoman jäteveden osuudesta kokonaisjätevesimäärästä (%)	Ei arvioitavissa. Vuoden 2024 tiedot toimitetaan kevään 2025 aikana.
Tuloutusvaatimus Tuloutetaan kaupungille 5 % lii-kevaihdesta, 714 000 euroa / Tavoite	Tuloutustavoite toteutui talousarvionmuutoksen mukaisesti.	

Liikelaitos Porvoon veden tavoitteista arvioitiin 1/3 toteutuneeksi. Tavoitteista 2/3 ei ollut arvioitavissa, sillä vuoden 2024 tiedot toimitetaan kevään 2025 aikana.

Liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut

Tavoite	TP	Arvio
Peruspääoman tuotto 5 %	Toteutui	
Kotimaisten elintarvikkeiden- osuus ostetuista kiloista, 75 %	73 %, ei toteutunut	
Valmistus- ja lautahävikin osuus valmistetusta ruoasta %, koulut alle 20 % ja päiväkodit alle 25 %	Koulut ja päiväkodit keskiarvo 7,43 %	
Kasvisruoan osuutta lisätään 10 % vuosittain	Ei toteutunut	
Kouluruokailun asiakastyytyväi- syyskysely tehdään	Toteutui	
Siivouksen hyväksytyt laatukier- rokset, 90 %	90 %, toteutui	

Porvoon ateria- ja puhtauspalveluiden tavoitteista 3/6 on arvioitu toteutuneeksi ja 3/6 ei toteutuneeksi.

5.2.3.KUNTAKONSERNIN YHTIÖT

Porvoon Energia Oy

Tavoite	TP	Arvio
Kaupungille tuloutettava osinko (osinkovuoden mukaan) 2 400 000 €	Toteutui	
Yhtiö on kilpailukykyinen ja vaka- varainen: Omavaraisuusaste-%, ≥ 20 %	Toteutui	Ei arvioitavissa.
Yhtiön ympäristöystävällinen pro- fiili: Hiilineutraali sähkönmyynti, % 100 %	Toteutui	Ei arvioitavissa.
Uusiutuvien polttoaineiden osuus kaukolämmön tuotannosta on vä- hintään 90 prosenttia, ≥ 90 %	Toteutui	Ei arvioitavissa.

Porvoon Energian tavoitteista 1/4 on arvioitu toteutuneeksi ja 3/4 ei voitu arvioida.

Oy Porvoon Event Factory Ab

Tavoite	TP	Arvio
Tilikauden tulos, ≥ 0	Ei toteutunut	●
Kaupungin myöntämän tuen määrä, 975 teur	Toteutui	●
Lyhytaikaisen tilamyynnin vuok- rausaste, % (tapahtumatilat), ≥ 70 %	75 %	●
Pitkäaikaisen vuokrauksen käyttö- aste, % (liiketilat) 100 %	100 %	●

Porvoon Event Factoryn tavoitteista 3/4 on arvioitu toteutuneeksi ja 1/4 ei toteutuneeksi.

Porvoon A-asunnot Oy-Borgå A-bostäder Ab

Tavoite	TP	Arvio
Käyttökate-% ≥ 40 %	Toteutui 46,3 %	●
Asuntojen käyttöaste, % ≥ 99,7 %	Ei toteutunut (99,0 %)	●
Velka eur/m2 laskee nykytasosta)	Ei toteutunut 797,4 euroa (vuonna 2023 733,95 euroa)	●

Porvoon Asunnot Oy:n tavoitteista 1/3 on arvioitu toteutuneeksi ja 2/3 ei toteutuneeksi.

Porvoon vuokra-asunnot Oy Borgå hyresbostäder Ab

Tavoite	TP	Arvio
Asuntojen käyttöaste, % ≥ 99,7 %	Ei toteutunut (98,56 %)	

Porvoon vuokra-asunnot Oy:n tavoite on arvioitu ei toteutuneeksi..

Careeria Oy

Tavoite	TP	Arvio
Tilikauden tulos ≥ - 0 milj. €	Toteutui	
Omavaraisuusaste ≥ 50 %	Toteutui	Ei arvioitavissa.

Careerian tavoitteista 1/2 on arvioitu toteutuneeksi ja 1/2 ei voitu arvioida.

6. ARVIO TALOUDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

6.1 TALOUDEN STRATEGIAMITTAREIDEN TOTEUTUMINEN

Talouden tavoitteet saavutettiin. Tilinpäätöksessä tilikauden 2024 tulos on laadittu siten, että varsinaiseen kaupunkiorganisaatioon on yhdistelty samaan organisaatioon kuuluvat liikelaitokset. Toimijoiden väliset sisäiset erät on eliminoitu tuotoista ja kuluista.

Vuosikate liikelaitokset mukaan lukien olivat noin 48 miljoonaa euroa, mikä on noin 1,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Vuosikate 2024 verrattuna poistoihin oli 147,5 prosenttia eli ylitti tavoitteen (yli 100 % verrattuna poistoihin). Vuosikate on vuonna 2024 riittänyt kattamaan poistot. Investointien tulorahoitus oli 163,2 % vuonna 2024. Investointien tulorahoitus on hyvällä tasolla eli vuosikate on riittänyt kattamaan investointeja.

Kaupungin vakavaraisuutta kuvaava omavaraisuusaste on vuonna 2024 ollut 69,5 %. Omavaraisuusaste kuvaa alijäämän sietokykyä ja kaupungin kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusaste on tilinpäätöksessä esitetyn mukaisesti ollut heikko, mutta vuonna 2021 se nousi tyydyttävälle tasolle ja kehitys on jatkunut myös vuoteen 2024. Hyväksi omavaraisuusasteeksi lasketaan yli 70 %.

Kaupungin lainakanta asukasta kohden on vuonna 2024 ollut 1 203 euroa. Lainakanta asukasta kohden on laskenut edellisvuoteen verrattaessa 251 euroa. Lainakanta on nyt neljänä perättäisenä vuotena ollut hyvällä tasolla. Kaupungin strategiaa ja mittareita päivitettiin keväällä 2022 ja strategian mittareiden mukaisesti tavoitteena on säilyttää lainakantaa alle 2 000 euroa / asukas vuodesta 2023. Konsernin osalta asukaskohtainen lainakanta on 4 103 euroa. Konsernin lainakanta asukasta kohden on laskenut edellisvuoteen verrattuna 381 euroa. Konsernin laina on myös neljänä peräkkäisenä vuotena ollut hyvällä tasolla.

Toiminnan ja investointien rahavirta viideltä edelliseltä vuodelta on aiemmin ollut alle 10 miljoonaa euroa. Kuitenkin vuonna 2021 rahavirta oli 19 miljoonaa euroa, vuonna 2022 97 miljoonaa euroa, vuonna 2023 130 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 165,6 miljoonaa euroa. Tunnusluku kuvaa tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla sitä, miten investointien omarahoitus on toteutunut pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittona on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi, jottei menoja jouduta kattamaan joko olemassa olevia kassavirtoja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Tunnusluvun kehitys hyvään suuntaan osoittaa sitä, että kaupungin investointeja on voitu toteuttaa tulorahoituksella.

Kunnallisverotuksen tuloveroprosentti on kaupungissa tällä hetkellä 7,1 % (tyydyttävällä tasolla). Kaupungin tuloveroprosentti on noin prosenttiyksikön korkeampi kuin Uudenmaan kuntien keskiarvo.

6.2 TALOUDEN TASAPAINON TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaupungin strategisena tavoitteena on saada talous tasapainoon. Tavoitteen toteutumista seurataan taulukossa 4 olevien talouskehitystä kuvaavien tavoitteiden avulla.

Sitovat talouden tavoitteet	Toteutuminen 2021	Arvio 2021	Toteutuminen 2022	Arvio 2022	Toteutuminen 2023	Arvio 2023	Toteutuminen 2024	Arvio 2024
Vuosikate säilyy hyvällä tasolla	Tavoite toteutui. Vuosikate vahvistui.	●	Tavoite toteutui. Vuosikate heikkeni hieman edellisvuodesta.	●	Tavoite toteutui vaikka vuosikate heikkeni n. 30 miljoonaa euroa edellisvuodesta	●	Tavoite toteutui. Vuosikate heikkeni hieman edellisvuodesta	●
Uudet investoinnit rahoitetaan pääsääntöisesti tulorahoituksella	Tavoite toteutui. Vuosikatteen vahvistumisesta johtuen se riitti kattamaan investointeja. Investointien tulorahoitus % oli yli 100 % tavoitteen.	●	Tavoite toteutui. Vuosikate riitti kattamaan investointeja. Investointien tulorahoitus % oli yli 100 % tavoitteen.	●	Tavoite toteutui. Vaikka vuosikate heikkeni edellisvuodesta, se riitti kattamaan investointeja. Investointien tulorahoitus % oli yli 100 % tavoitteen.	●	Tavoite toteutui. Vuosikate riitti kattamaan investointeja. Investointien tulorahoitus % oli yli 100 % tavoitteen.	●
Velan kasvu pysähtyy	Tavoite toteutui. Kaupungin ja konsernin lainakannat ovat molemmat hyvällä tasolla asukasta kohden.	●	Tavoite toteutui. Kaupungin ja konsernin lainakannat ovat molemmat hyvällä tasolla asukasta kohden.	●	Tavoite toteutui. Kaupungin ja konsernin lainakannat ovat molemmat hyvällä tasolla asukasta kohden.	●	Tavoite toteutui. Kaupungin ja konsernin lainakannat ovat molemmat hyvällä tasolla asukasta kohden.	●

Taulukko 3: Sitovat talouden tavoitteet, lähde: tilinpäätös 2024

6.2.1 VUOSIKATE HEIKKENI

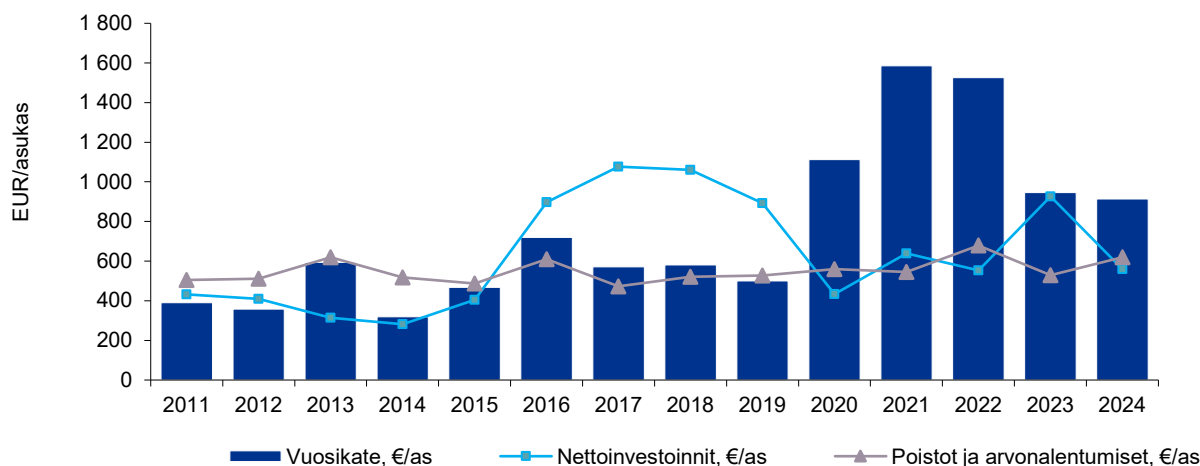
Vuonna 2024 vuosikate heikkeni hieman edellisvuodesta. Vuosikate liikelaitokset mukaan lukien oli noin 47 miljoonaa euroa, joka on noin 1 miljoonaa euroa heikompi kuin edellisenä vuonna.

6.2.2 UUDET INVESTOINNIT RAHOITETAAN PÄÄSÄÄNTÖISESTI TULORAHOTUKSELLA

Rahoituksen riittävyttä tarkastellaan vertaamalla vuosikatetta investointeihin sekä poistoihin ja arvonalentumisiin. Investointien tulorahoitus palasi hyvälle tasolle vuonna 2020 ja vuonna 2024 se oli edelleen hyvällä tasolla (163,2 %). Investointien tulorahoitusprosentti nousi 62,1 prosenttia vuoden 2023 lukemasta.

Kuvassa 2 on esitettyä vuosikattea, poistojen ja arvonalentumisten sekä nettoinvestointien vuosittaiset vaihtelut asukasmäärään suhteutettuna vuosina 2011–2024. Tulorahoitus on riittänyt kattamaan poistot ja arvonalentumiset vuodesta 2020.

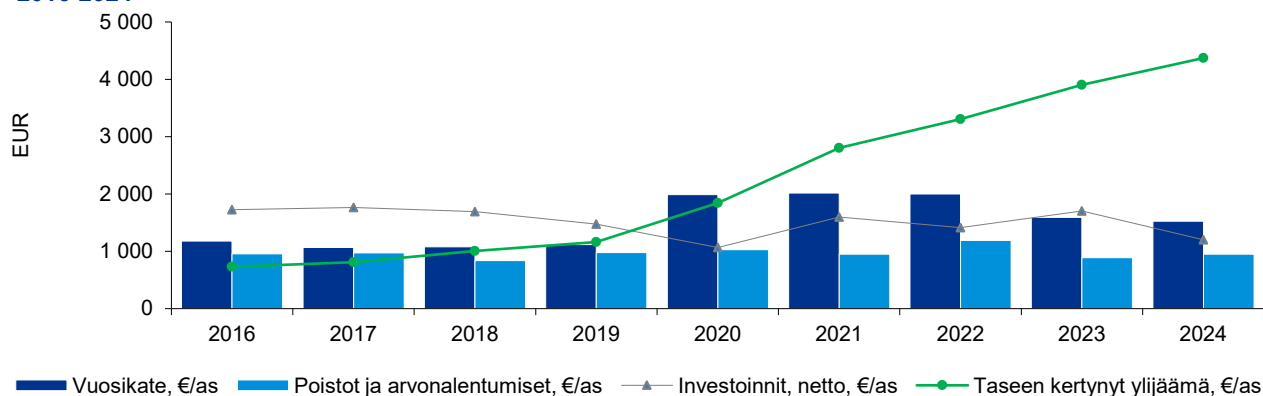
Tulorahoituksen riittävyys 2011-2024 vuosikate, poistot ja arvonalentumiset ja nettoinvestoinnit per asukas

Kuva 2: Kaupungin vuosikate, poistot ja arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit vuosina 2011–2024

Kuvassa 3 on esitetty kaupunkikonsernin osalta vuosikattea, poistojen ja arvonalentumisten, nettoinvestointien sekä taseeseen kertyneen ylijäämän vuosittaiset vaihtelut asukasmääriin suhteutettuna vuosina 2016–2024. Porvoon kaupunkikonsernin tulos on tasapainossa, koska vuosikate on riittänyt poistoihin ja arvonalentumisiin sekä nettoinvestointeihin. Vuosien 2020–2022 vuosikatteen olivat valtion koronatuken takia poikkeuksellisen korkeat.

Konsernin vuosikate, poistot ja arvonalentumiset, investoinnit ja kertynyt ylijäämä vuosina 2016-2024

Kuva 3: Konsernin vuosikate, poistot ja arvonalentumiset, nettoinvestoinnit sekä taseeseen kertynyt ylijäämä vuosina 2016–2024

6.2.3 LAINAKANTA ALENI

Kaupungin lainakantaa on vähennetty 62,3 miljoonaan euroon. Lainakanta on pienentynyt edellisvuodesta 12,3 miljoonaa euroa. Uusia lainoja ei ole tarvinnut hyvän tulorahoituksen johdosta nostaa ja samanaikaisesti vanhoja lainoja on saatu lyhennettyä maksusuunnitelman mukaisesti. Korkoriskiin varauduttiin vuoden 2020 aikana konvertoimalla vaihtuvakorkoisia vanhoja lainoja pitkäaikaisiksi kiinteäkorkoisiksi lainoiksi.

Lainakantaan vaikuttaa suunnitellut kaupungin kehittämisen investoinnit. Konsernin investoinnit vuonna 2024 olivat yhteensä noin 62 miljoonaa euroa ja konsernivelan määrä vuoden 2024 lopussa noin 212 miljoonaa euroa, joka on noin 18 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023.

Lainanhoitokate parani hieman edellisvuodesta. Lainanhoitokate oli vuonna 2024 oli 3,8 eli hyvällä tasolla. Lainanhoitokate on laskenut 0,1 yksikköä vuodesta 2023. Lainanhoitokate kuvastaa, että tulorahoitus riittää vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksamiseen ja lainojen hoitoon.

6.2.4 ARVIO KAUPUNGIN TULOJEN KEHITTYMISESTÄ

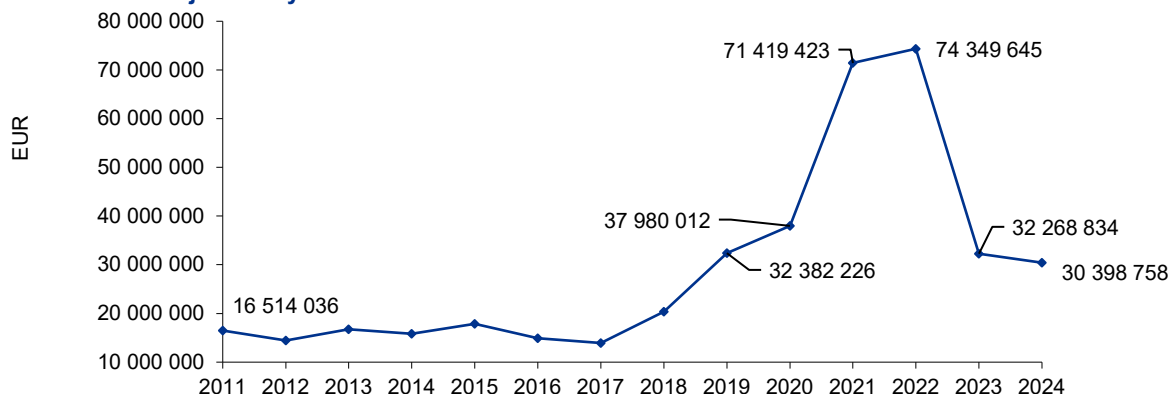
Verotulojen kehitys

Kaupungin verotulot ovat olleet vuonna 2024 yhteensä noin 145,6 miljoonaa euroa. Verotulot ovat laskeneet edellisvuodesta noin 5 %. Asukasta kohden verotulot olivat vuonna 2024 noin 2 813 euroa, vuonna 2023 noin 2 975 euroa, vuonna 2022 noin 6 176 euroa, vuonna 2021 noin 5 803 euroa ja vuonna 2020 noin 5 093 euroa.

Yhteisöverojen tuottojen lasku

Yhteisöverojen tuotto nousi vuosittain vuosina 2017–2022. Porvoossa yhteisöverojen tuotot laskivat vuonna 2023 ja jatkoivat laskua vuonna 2024. Vuonna 2024 yhteisöveron tuotto oli 30,4 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2023 oli 32,3 miljoonaa euroa.

Yhteisöverotulojen kehitys vuosina 2011-2024

Kuva 4: Yhteisöverotulojen kehitys vuosina 2011–2024

6.2.5 KAUPUNGIN INVESTOINNIT

Vuonna 2024 kaupungin investointimenot sisältäen liikelaitokset olivat n. 29 miljoonaa euroa (v. 2023 n. 47,5 miljoonaa euroa). Vuonna 2024 vuosikate riitti kattamaan investoinnit eikä uutta lainaa jouduttu ottamaan investointeihin.

Seuraavina vuosina, kaupungin investointien määrä kasvaa huomattavasti, joka johtaa myös lainakannan kasvuun vuodesta 2025 alkaen. Myös korkomenojen arvioidaan lisääntyvän. Kaupungin investointisuunnitelman mukaan vuosille 2025–2028 kohdistuu noin 205 miljoonan euron suuruiset investoinnit.

Merkittävimmät talonrakennusinvestoinnit

Talonrakennusinvestointeja toteutettiin vuoden aikana yhteensä 7,4 miljoonaa euroa. Taulukossa 4 on esitetty merkittävimmät talonrakennusinvestoinnit vuonna 2024 ja toteutuneet kustannukset verrattuna talousarvioon. Talonrakennusinvestoinnit alittivat muutetun talousarvion noin 4,9 miljoonalla eurolla.

Huhtisten päiväkodin rakennustyöt etenevät sovitun aikataulunmukaisesti ja uuteen rakennukseen voi muuttaa loppukesästä 2025. Eestinmäen päiväkodin rakennustyöt sekä kaupungin julkisivujen korjausurakat ovat aloitettu ja niiden odotetaan valmistuvan loppuvuonna 2025.

Länsirannan esteetöntä leikkipuistoa ja siihen liittyvää avointa varhaiskasvatuksen tilaa on kehitetty yhteistyössä kaupunki-infran kanssa. Rakennushanketta on kuitenkin päätetty siirtää myöhemmäksi tai sen toteutus saatetaan mahdollisesti jättää kokonaan pois.

Talonrakennusinvestoinnit	Alkuperäinen TA2024	TA 2024 muutosten jälkeen	Toteuma 2024	Erotus
Hallinnon toimitilojen keskittäminen	-2 100 000	-2 100 000	-448 252	-1 651 748
Hankesuunnitelmat ja tarveselvitykset	-150 000	-150 000	-203 940	53 940
Bjurbölen päiväkot	-1 000 000	-1 300 000	-1 141 793	-158 207
Huhtisen päiväkot	-5 500 000	-6 000 000	-4 790 861	-1 209 139
Eestinmäen päiväkot	-1 600 000	-100 000	-108 590	8 590
Hinthaaran sivistyskeskus	-4 000 000	-100 000	-6 456	-93 544
Pohjoisten alueiden vaka	-1 600 000	-450 000	-187 959	-262 041
Gammelbackan koulu	-500 000	-500 000	-15 341	-484 660
Kvarnbackenin lisätilat	-600 000	-100 000	-39 896	-60 104
Pallokentän pukukopit	-100 000	-100 000	-263	-99 738
Päiväkotien aurinko- ja sadekatokset	-150 000	-150 000	-61 576	-88 424
Länsirannan esteetön leikkipuisto, avoin varh.kasvatus	-800 000	-100 000	-19 376	-80 624
Kaupungintalon julkisivut ja ikkunat, sanee- raus	-1 650 000	-200 000	-138 869	-61 131
Energiansäästöinvestoinnit	-500 000	-500 000	-125 372	-374 628
Näsin kartanon uusiokäyttö	-100 000	-100 000	-5 520	-94 480
Keskuskoulun lasiaulan muutos	0	-180 000	-12 081	-167 919
Talonrakennus yhteensä	-20 550 000	-12 330 000	-7 443 407	-4 886 595

Taulukko 4: Merkittävimmät talonrakennusinvestoinnit vuonna 2024

7. ARVIOINTIVUODEN PAINOPISTEALUEET

7.1 KAUPUNGIN ORGANISAATIOMUUTOS JA YHTEISTYÖN MAHDOLLISUUDET

Tarkastuslautakunnan arviointikohteena on vuonna 2024 ollut kaupungin organisaatiomuutos ja sen yhteistyön mahdollisuudet. Osana arviointityötä haastateltiin kaupungin toimialajohtajia, henkilöstön luottamusmiehiä sekä toimialojen hallintopäälliköitä. Lisäksi tarkastuslautakunta keräsi sähköisen kyselyn avulla kaupungin henkilöstöryhmältä vastauksia organisaatiomuutoksen toteutumisesta. Kyselyn vastausprosentti oli 87 %.

Kaupungin organisaatiomuutos on haastateltavien mukaan toteutunut pääosin hyvin. Uuden organisaation ja Nimbus-talon monitoimitilojen koetaan tuoneen toimialat lähemmäksi toisiinsa. Uuden rakenteen myötä on avautunut mahdollisuuksia erityisesti TE-palveluiden, vapaa-ajan palveluiden sekä elinvoiman osalta. Rakenteellisesti elinvoiman rooli on korostunut elinvoiman toimiessa omana itsenäisenä toimialanaan. Uudessa rakenteessa vapaa-ajan palvelut on siirretty organisatorisesti elinvoiman alle.

Toiminta uusissa monitoimitiloissa Nimbus-talossa on toteutunut pääosin hyvin. Uudet tilat tarjoavat mahdollisuuksia tulevaisuuden kustannussäästöihin, mikäli kaupunki pystyy aktiivisesti luopumaan vanhoista ja tehottomista tiloista. Matkailun yksikön siirtymistä Nimbus-taloon on kartoitettu.

Organisaatiouudistuksen kustannusvaikutusten osalta voidaan todeta, ettei organisaatiomuutos itsessään ole tuonut mukanaan merkittäviä kustannussäästöjä. Lisäksi muutoksen osalta ei ole kerätty systemaattista dataa, kuten väliarviointeja, joiden pohjalta saavutettuja säästöjä tai hyötyjä olisi voitu arvioida.

Tietyillä osa-alueilla on tarvittu kohdennettuja lisäpanostuksia. Esimerkkinä tästä on uuden valmiuspäällikön rekrytointi, joka liittyy kaupungin turvallisuuteen ja valmiustoiminnan kehittämiseen.

Kaupunki on toteuttanut talouden tuottavuus- ja tasapainottamisohjelmaa (TATUTA). Toimialoilla on muutettu toimintatapoja, jotka ovat parantaneet resurssien käyttöä ja vähentäneet kustannuksia. Keskeisinä esimerkkeinä toimivat tarpeettomien lisenssien hallinta, turvakopiointin ja hankintojen tarkemmat ohjeistukset sekä suunnittelutyön kohdentaminen ja mitoittaminen. Resurssien käytön suunnittelun osalta on käynnistetty valmistelu strategisen henkilöstösuunnittelun yhdistämisestä talousarviokäsittelyn yhteyteen.

Keskeisenä esimerkkinä kaupungin toimialojen välisestä yhteistyöstä on palveluverkkoselvitys, jossa tarkasteltiin väestöennusteita, kaavoitusta ja toimitilatarpeita kokonaisvaltaisesti. Lisäksi maankäytön suunnittelussa (MATSU) on laaja toimialojen ja sidosryhmien edustus. Toimialojen hallintopäälliköt ovat keskeisessä roolissa tukemassa yhtenäisiä työtapoja toimialojen välillä.

Haastatteluiden ja kyselyn tulosten perusteella kaupungin hallintorakennetta tulee tarkastella ja tarvittaessa tehostaa. Konsernihallinnon tukiroolia suhteessa kaupungin toimialoihin tulee selventää. Selkeät toimintaperiaatteet, riittävä tuki ja ohjaus sekä yhteisesti sovitut, yhtenäiset työkirjapohjat muodostavat tehokkaan pohjan päätöksenteon toteutukselle.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että kaupungin hallintorakennetta tarkastellaan ja tarvittaessa tehostetaan. Konsernihallinnon tukiroolia suhteessa kaupungin toimialoihin tulee lisäksi selventää.

7.2 HENKILÖSTÖRESURSSIEN KÄYTÖN SUUNNITTELU

Kaupungin resurssitarpeen määrittely on kytketty talousarvion laatimiseen. Talousarviota varten esitetään resurssien mahdolliset lisäämis- ja vähennystarpeet. Näin ollen resurssitarpeen arviointi toteutuu pääasiassa vain kerran vuodessa. Henkilöstöresurssien johtaminen näyttäytyy enemmän kustannusten hallintana kuin strategian mahdollistajana. Tiheämpi tarkasteluväli mahdollistaisi joustavampaa reagointia, jolloin resurssit vastaisivat todellista muuttuvaa tarvetta.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että viranhaltijajohto valmistelee resurssien johtamismallin perustuen palveluiden ja tavoitteiden edellyttämiin todellisiin resurssitarpeisiin. Sen pohjalta tulee tehdä tarvittavat muutokset hallintosääntöön.

Tarkastuslautakunta suosittelee lisäksi, että kaupunki arvioi osaamis- ja resurssitarpeet tavoitteiden toteuttamiseksi ja tuottaako kaupunki palvelut itse vai ostaako ne ulkopuoliselta taholta. Toteuttaminen edellyttää, että määritellään resurssitarpeet ja niiden vuoden sisäinen vaihtelu.

Tarkastuslautakunta suosittelee lisäksi, että todellisten resurssitarpeiden pohjalta päätehtään kaupunkistrategiaan ja kaupungin ohjelmiin kirjattujen tavoitteiden priorisoinnista tai resurssien mukauttamisesta. Tarkastelu tulee tehdä uuden kaupunkistrategian hyväksymisen yhteydessä. Priorisoinnista ja mukauttamispäätöksistä vastaa kaupunginvaltuusto.

7.3 TALOUDEN TUOTTAVUUS- JA TASAPAINOTTAMISOHJELMA 2024–2027

Kaupunginjohtajan esitys julkaistiin 18.4.2024 ja valtuusto hyväksyi sen 29.5.2024 kaupungin hallituksen esityksen mukaisesti. Tavoite on ollut vähentää kaupungin menoja noin 17 miljoonalla eurolla ja lisätä tuloja noin 11,9 miljoonalla eurolla. Tavoitteena on saavuttaa talouden tasapaino ilman merkittäviä veronkorotuksia.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että kaupungin arvioidut kulut kasvavat vuosittain säästötoimista huolimatta vuosina 2025–2027 taloussuunnitelmassa seuraavasti:

	2025	2026	2027
Henkilöstökulut	+8 %	+ 3,4 %	+ 3,3 %
Palvelujen ostot	+19 %	+ 3 %	+ 3 %
Aineet ja tarvikkeet	+ 3 %	+ 3 %	+ 3 %
Avustukset	+ 26 %	+ 4 %	+ 3 %
Muut toimintakulut	+ 11 %	+ 0,5 %	+ 2 %

Taulukko 5: Kaupungin arvioidut tulot taloussuunnitelmassa

Vaikka kaupungin talous oli vuonna 2024 tasapainossa, tarkastuslautakunta haluaa korostaa jatkuvan kulujen hallinnan ja toiminnan pitkäjänteisen kehittämisen merkitystä.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että kaupunki tehostaa toimintaansa talouden tasapainon saavuttamiseksi.

7.4 KOKONNIEMEN LIIKUNTAKESKUS

Kiinteistö- ja konseptikehityssuunnitelma esiteltiin kaupunkilaisille alkuvuodesta 2021. Samalla kaupunki käynnisti laajan vuorovaikutusprosessin avoimen verkkokyselyn, nuorisokyselyn, seuroille ja muille erityisille sidosryhmille järjestettyjen lähi- ja videotyöpajojen kautta. Vuorovaikutusprosessiin osallistui yli 1 000 henkilöä. Vuorovaikutusprosessin aikana saatiin suuri määrä palautetta konseptiluonnoksesta ja sen kehitystarpeista. Näin oli luotu tarve uudistukselle.

Kokonniemen liikuntakeskushankkeen tarkoituksena on uudistaa vanhentuneet liikuntatilat ja vastata kasvavan väestön liikuntatarpeisiin. Aluetta halutaan kehittää vetovoimaiseksi liikunta- ja elämyskeskukseksi, joka palvelee niin kilpaurheilua kuin myös kuntoliikkuja. Samalla hankkeen on tarkoitus tukea kaupungin strategisia tavoitteita, kuten asukasvihtyvyyttä ja hiilineutraaliutta.

Sitowisen toimittamassa loppuraportissa (25.11.2021) puuttuivat jäähallien ja muiden tilojen saneerausehdotukset.

Kokonniemi hanke – *Suomen paras kaupunkiliikuntakeskus* – esiteltiin 27.9.2023 valtuustolle iltakoulussa, missä käsiteltiin hankkeen aikataulut ja kehitettävät olosuhteet. Perustettiin Kokonniemen liikuntakeskus Oy. Tällöin annettiin ymmärtää, että vajaa puolet investoinneista 25 miljoonaa euroa katetaan ulkopuolisella yksityisellä lainarahalla. Toteutusvaihtoehtoja oli neljä. Valtuusto hyväksyi 29.5.2024 vaihtoehdon C2 pienin huomautuksin ja lisäksi.

Toimitusjohtajan erottua alkuperäinen hanke siirtyi täysin kaupungin rahoituksen varaan. Alun perin 25–30 miljoonan euron kaupungin osuus kasvoi 50–60 miljoonan euron hankkeeksi (alv 0 %). Rahoituksen muutoksesta ei tiedotettu riittävästi valtuustoa. Kaupunki-infran osuus säilyi noin 10 miljoonassa eurossa (alv 0 %). Hankkeen valmistuttua käyttökulut tulevat kasvamaan lähes kaksinkertaisiksi suhteutettuna nykyiseen. Lisäksi viime vuosina myös materiaalihankintojen ja rakentamisen kustannukset ovat nousseet.

Nykyisen investoinnin toteutuminen rajaa sen käyttömahdollisuuksia. Riskinä on kuntalaisten tyytymättömyys, jos eri käyttäjäryhmien tarpeet eivät toteudu tasapuolisesti. Matalan kynnyksen tilojen toteutuminen ja hinnoittelu vaikuttaa siihen, palveleeko keskus koko väestöä vai lähinnä kilpaurheilua. Liikuntakeskustilojen koko, varustelu ja kapasiteetti tulisi vastata todellista tarvetta ja kysyntää.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että jatkossa rakennusten korvausinvestointeja suunniteltaessa valmistellaan muiden toteuttamisvaihtoehtojen lisäksi aina myös saneerausvaihtoehto kustannuksineen.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että kaupungin investointien toteutuksen aikana suoritetaan systemaattista tarkastelua määräajoin. Tarkastelun tulee sisältää toteutuneiden kustannusten seuranta, priorisointia suhteessa vallitsevaan taloustilanteeseen sekä jatkuvaa riskienarviointia. Investoinnin toteutus tulee mukauttaa tarkastelun perusteella.

7.5 PAIKALLISLIIKENTEEJEN JOUKKOLIIKENNE

Porvoon liikenne lopetti markkinaehtoisen liikenteen toukokuussa 2022, jonka jälkeen kaupunki on ollut vastuussa joukkoliikenteen suunnittelusta, kehittämisestä ja toteutuksesta. Joukkoliikenneinsinööri johtaa joukkoliikennetiimiä, joka koostuu kolmesta henkilöstä. Joukkoliikenteen kustannukset olivat noin miljoona euroa 2022 ja ovat sen jälkeen nousseet niin, että vuoden 2025 budjettiin on varattu 5–5,5 miljoonaa euroa.

Tutkimus, jonka otanta oli vajaat 2000 henkilöä, toi ilmi seuraavassa taulukossa esitetyn haastavan lähtötilan kannattavan joukkoliikenteen kehittämiselle. Enemmistö kuntalaisista ei käytä joukkoliikennettä lainkaan.

Joukkoliikenteen käyttäjäprofiilit	
Päivittäin	13 %
1–4 kertaa viikossa	15 %
Muutaman kerran kuukaudessa	18 %
Harvemmin tai ei koskaan	55 %

Taulukko 6: Joukkoliikenteen käyttäjäprofiilit

Kaupungin vastuulla oleva joukkoliikenne alkoi kesäkuussa 2024. Vuoden loppuun mennessä matkustajia oli 235 000 henkeä. Näistä koulumatkojen määrä oli 72 000 eli 30,6 %. Lipputulot olivat yhteensä 560 000 euroa ja subventointiaste 71,7 %. Kaikki linjat eivät ole kannattamattomia, linjat 1 ja 2 ovat kannattavia. Kaupungin pohjoisosien joukkoliikenteestä vastaa ELY-keskus. Vuoden 2025 painopisteitä ovat esimerkiksi laajeneva lippuyhteistyö sekä runkolinjaston ja pysäkki-infran uudistamisen.

Palvelulinja Passeli ja Kyläkytyi yhdistyivät lokakuussa 2024. Kyläkytyi on tärkeä osa joukkoliikennettä ja tarjoaa kuljetuspalvelua kaikille asiakasryhmille. Kyläkytyi ajaa ovelta ovelle asiakkaiden tilausten mukaan. Kyläkytyin kehittäminen jatkuu vuonna 2025 esimerkiksi liitettävällä linja 2 kyläkytyiin Hinthaarassa.

Kaupungin panostus joukkoliikenteeseen on kunnianhimoisin. Sen tavoitteena on tarjota edullista ja helposti saatavilla olevaa liikennemuotoa kaikille kaupunkilaisille asuinpaikasta riippumatta. Toinen asia on, voidaanko joukkoliikennettä luoda kohtuullisin kustannuksin. Kansainväliset tutkimukset osoittavat kuluvan keskimäärin neljä vuotta siitä, että omaa autoa käyttävä henkilö kyseenalaistaa oman liikkumismuotonsa ja vaihtaa joukkoliikenteeseen.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että joukkoliikenteen kuluja ja kannattavuutta seurataan säännöllisesti. Lisäksi suositellaan laadittavaksi toimenpidesuunnitelma joukkoliikenteen markkinointiviestinnän aktivoimiseksi asiakkaiden määrän lisäämiseksi. Tämän voisi toteuttaa tietoisuilla eri medioissa.

8. ALLEKIRJOITUKSET

Porvoossa 15.5.2025

Juha Kittilä
Puheenjohtaja

Heikki Junes
Varajäsen

Hannu Ahola
Jäsen

Sharie Sveholm
Jäsen

Irmeli Hoffrén
Jäsen

Kari Pauloaho
Jäsen

Leena Sorjonen
Jäsen

Timo Simos
Varajäsen

Maj-Louise Wilkman
Jäsen

Liite 1: Aikaisempien vuosien arviointikertomusten suositukset